

Hva betyr helhetlige pasientforløp – egentlig?

Helhetlige pasientforløp har vært et mantra i Stortingsmeldinger, innstillinger, og i faglige virkemidler fra norske helsemyndigheter i snart 20 år. Men våre myndigheter har ikke gitt betegnelsen en eksakt definisjon. Jeg har et forslag som er egnet for FOU.

Pasientforløp

Med pasientforløp menes den kronologiske kjeden av kontakter som utgjør en pasients møte med ulike deler av helse- og omsorgstjenestene fra første henvendelse for et spesifikt helseproblem, evt. en ny hendelse for et tidligere overstått helseproblem, til siste kontakt.

Tidligere dominerte betegnelsen «Episode of care». Den fungerte godt for FOU for sykehusopphold for en gitt innleggsdiagnose. Betegnelsen pasientforløp kom rundt tusenårsskiftet, fordi demografien krevde det. Majoriteten av pasienter mottar nå tjenester over lang tid og for flere helseproblemer parallelt. Merk; at når myndighetene valgte hvem som skulle prioriteres i Samhandlingsreformen, så brukte de ikke diagnoser, men kalte det for tilstander.

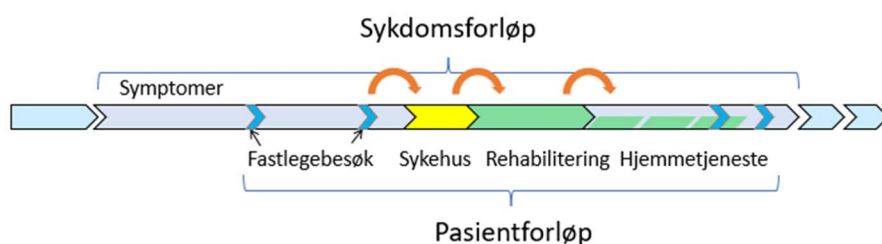
Helhetlig

Helhetlig betyr at pasientens samtidige helseproblemer blir vurdert samlet - medisinsk, i forhold til funksjonsevne (fysisk, psykisk og sosialt) og livskvalitet («hva er viktig for deg»). Helhetlige forløp omhandler ikke bare inn og utskrivning fra sykehus, men også forløpet forut og oppfølgingen der pasienten bor (jf. Samhandlingsreformen).

Helsetjenestens viktigste verdikjede

Pasientforløp er helsetjenestens viktigste verdikjede - omfatter om lag 90% av aktivitetene. De fleste forløp involverer bare fastlegen. Over 80 år i hovedsak hjemmetjenestene, og en sjelden gang døgnopphold i spesialisthelsetjenesten (9/1000/måned). Forløp er i alt vesentlig horisontale på grunnplanet og handler om samhandling enten med pasienten alene eller sammen mellom helsepersonell. Litt underlig var det at Samhandlingsreformen ble organisert og styrt vertikalt. Det fungerte heller ikke. Samme styringsmodell er nå valgt for Helsefelleskapene.

Figuren under er et eksempel på et forløp som pasient i sin enkleste form:

Pasientforløp mellom tjenester blir drevet prospektivt av elektroniske meldinger (røde piler), som samtidig innebærer: et valg av neste ledd, en mandatoverføring og en beskrivelse av nåsituasjonen med tanke på mottakerens behov for informasjon. Noen ganger er det aktuelt med flere mottakere. Elektroniske meldinger er effektive og sikre fordi informasjonen er i journalen til mottaker når pasienten dukker opp.